

SMJERNICE ZA RAZVOJ JAVNIH POLITIKA – DRUŠTVENO PODUZETNIŠTVO I OBRAZOVANJE

Smjernice na 8 tema za javne politike

- Zakonodavni okvir DP
- **DP i obrazovanje**
- DP i mladi
- DP, ranjive skupine i socijalne usluge
- DP u poljoprivredi
- Komunikacijski kanali DP i JP, instituti potpore
- Porezna politika i DP
- Državna imovina u funkciji DP

Temelj za izradu dokumenta

- Prethodna istraživanja provedena u okviru projekta (analiza dokumentacije, anketno istraživanje i fokus grupe)
- Studija „Društveno odgovorno učenje i društveno poduzetništvo”
- 4 znanstvena rada
 - javne politike i DP
 - strategija DP - gdje smo?
 - branitelji i DP
 - društveno korisno učenje i DP
- Pripremljen i prihvaćen za objavljivanje znanstveni rad „Impact of Service Learning on Social Entrepreneurship and Youth Employment In Croatia“ - izrađen u okviru projekta (objavljivanje se očekuje cca. u svibnju u časopisu „Interdisciplinary Description of Complex Systems” koji se referira u WoS)

Struktura dokumenta smjernica

- Uvod
- Važnost obrazovnog sustava za društveno poduzetništvo
- Smjernice za razvoj politika obrazovanja za društvenu korist odnosno za društveno poduzetništvo

Što je društveno korisno učenje (DKU)?

- iskustveno učenje
- uistinu obrazuje za tržište rada - uvođenje novih vještina - konkurentnost na tržištu rada koje se stalno mijenja, a utječe i na rješavanje društvenih problema
- često uključuje rad sa stvarnim poduzećima/udrugama
- uzajamno učenje - profitiraju ne samo oni koji primaju određenu uslugu, već i oni koji ju pružaju
- uključuje a) sudjelovanje u organiziranoj aktivnosti koja je u skladu s potrebama zajednice i b) reflektiranje i promišljanje o toj aktivnosti sa svrhom boljeg razumijevanja predmetnog sadržaja te razvijanja vlastitih vrijednosti i građanske odgovornosti
- Cilj DKU: doprinijeti razvoju pojedinaca koji će aktivno i svjesno sudjelovati u aktivnostima svijeta kojem pripadaju

DKU u svijetu

- **Campus Compact**
- Sredinom 80.-ih 20. st. - 3 američka sveučilišta (Brown, Georgetown i Stanford) se udružuju u *Campus Compact*
- Cilj: ponovno oživjeti izvornu misiju visokog obrazovanja – podučiti studente da **razmišljaju, govore i djeluju u svrhu javnog dobra**
- Riječ *compact* (sporazum, ugovor) - dugogodišnji odnos između visokog obrazovanja i javnosti
- Ubrzo pokret – priključuju se sveučilišta diljem Sjeverne Amerike i svijeta
- Danas oko 1100 ustanova pretežito unutar SAD-a, a ima ih nekoliko i u Europi i Aziji
- U početku - fokus na društveno korisnom radu, s vremenom se preusmjerio na DKU
- Organizacija financira radionice kako bi potaknula sveučilišta da integriraju DKU u svoje kurikulume
- Neka sveučilišta (npr. Harvard) nude stipendije za studente koji sudjeluju ili kreiraju projekte vezane za DKU, pogotovo ako zahtijevaju putne troškove – uvjet: projekt finalno mora rezultirati nekim konkretnim obrazovnim ciljem, poput završnog rada ili doktorske disertacije

DKU u Europi (1)

- *European Higher Education Area (EHEA)* – potiče DKU
- Implementacija DKU-a u bolonjskom sustavu obrazovanja
- krajem 1990.-ih, projekt pod nazivom *Tuning educational structures in Europe* – **cilj**: usklađivanje visokoobrazovnih institucija u Europi
- većinski administracijski aspekti (usporedivost diploma i sustava bodovanja), neki od ciljeva - **kvaliteta obrazovanja**, npr. implementacija suvremenih metoda učenja
- Jedan od prioriteta - cjeloživotno učenje (*life-long learning*), koje se potiče kroz DKU

DKU u Europi (2)

- integrirani u visokoškolske ustanove, ponekad na razini tečajeva odnosno modula, a ponekad kao cjeloviti programi
- programi učenja na daljinu, prvostupnička, diplomatska i poslijediplomska razina
- cjeloživotno učenje
- dobar primjer - Open University u UK i UNED u Španjolskoj
- najdulja tradicija - visoka učilišta u Belgiji, Francuskoj, Italiji i UK

Obrazovanje za DP u Europi

- porast uvođenja kolegija društvenog poduzetništva u sveučilišne programe
- relativno mali broj ponuđenih tečajeva posvećenih društveno-korisnom učenju
- programi - fokus na upravljanju poduzetničkim aktivnostima, a manje na sama društvena poduzeća
- neki programi (npr. u Njemačkoj ili Nizozemskoj) vrlo atraktivni - izrazito praktični pristup
- porast magistarskih i doktorskih radova na temu DP
- programi DP u Belgiji, Njemačkoj, Španjolskoj i Ujedinjenom Kraljevstvu uvedeni i u OŠ odnosno SŠ
- Slovenija i Slovačka - tu ulogu preuzele razvojne agencije

DKU u Hrvatskoj (1)

- provodi se sporadično i to isključivo na sveučilišnoj razini
- još uvijek nedovoljno prisutno u akademskim kurikula: 3 kolegija posvećena DKU, 25 iz raznih drugih područja, ali primjenjuju načela DKU
- izborni predmet - FFZG (kolegij: Društveno-korisno učenje), u sklopu diplomskog studija Informacijskih i komunikacijskih znanosti; EFST (kolegij: Stručna praksa – društveno-korisno učenje); Studijski centar socijalnog rada Pravnog fakulteta u Zagrebu (kolegij: Društveno-korisno učenje i socijalne intervencije)

DKU u Hrvatskoj (2)

- drugi fakulteti - DKU uvedeno u druge kolegije kao **pedagoški alat** za promicanje razvoja zajednice
- fakulteti blisko surađuju s drugim obrazovnim institucijama, udrugama i organizacijama civilnog društva
- iskustva implementacije - izazovi (npr. integracija sadržaja kolegija i aktivnosti zajednice te nedostatak sveučilišne potpore)
- interes studenata i predavača za temu DKU - nedovoljno promovirana

Veza DKU i NRS (1)

- NRS ističe značaj obrazovanja
- izrijeком ne spominje DKU, ali...
- jedan od strateških ciljeva - „obrazovani i zaposleni ljudi”
- vještine radne snage nedovoljno usklađene s potrebama gospodarstva - poboljšanje kvalitete ljudskog kapitala kroz proces obrazovanja
- potreba poticanja cjeloživotnog obrazovanja i stjecanje ključnih kompetencija za poduzetništvo

Veza DKU i NRS (2)

- 4 razvojna smjera u fokusu:
 - povezivanje strukovnih škola s gospodarstvom i tržištem rada;
 - uvođenje programa za stjecanje dodatnih interdisciplinarnih kompetencija tijekom studija koje su u skladu s potrebama na tržištu;
 - suradnja sektora obrazovanja s dionicima na tržištu rada, institucijama i socijalnim partnerima;
 - podrška srednjoškolskom i visokoškolskom obrazovanju za radna mjesta u digitalnom društvu.

Istraživanje - najveće prepreke razvoju DKU

- nedovoljno utemeljen sustav odnosno nezainteresiranost za podučavanje temeljeno na načelima društvene koristi;
- nedovoljna vidljivost društveno-korisnog učenja;
- nedovoljna briga ključnih institucija (Ministarstvo znanosti i obrazovanja) za društveno-korisno učenje

Istraživanje - učinak DKU na DP i zapošljavanje u HR

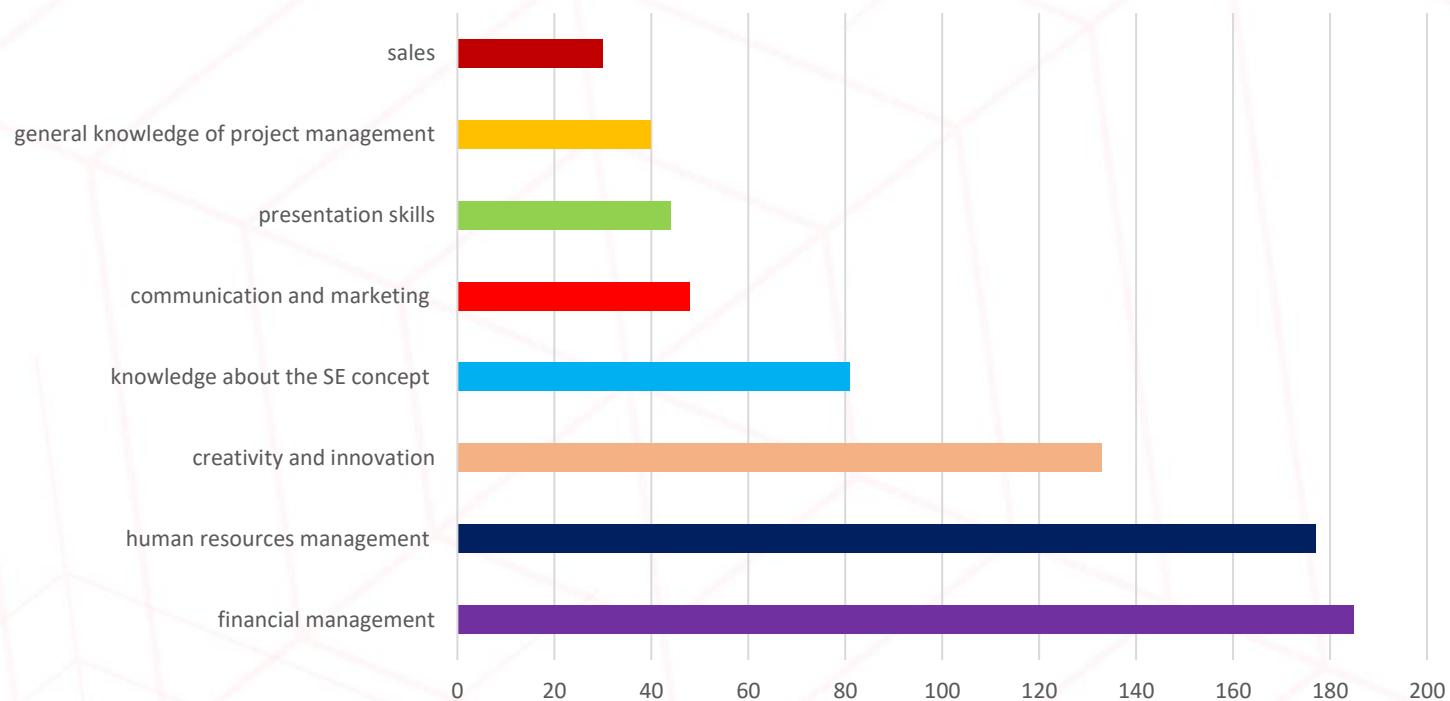
- Broj mladih koji su zaposleni u društvenim poduzećima - nije poznat - ovisno i o istraživanju samog broja DP u HR
- 291 ispitanik
- broj mladih zaposlenih u (društvenim) poduzećima varira između 5-7 (40,89%) i 3-5 mladih (27,84%)
- uglavnom se zapošljavaju putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (92.78%)
- različita ograničenja u radu HZZ-a i njegovoj suradnji s različitim dionicima - **učinkovitiji put zapošljavanja mladih u društvenim poduzećima mogao bi biti izravno povezivanje poduzetnika s fakultetima koji nude obrazovanje metodama DKU**
- **ta veza još uvijek nije dovoljno čvrsta**
- 1/3 ispitanika ukazuje da zaposlenici u DP nemaju dovoljno znanja o samom pojmu društvenog poduzetništva
- samozapošljavanje mladih – rijetko - prevelika ili nejasna birokracija za pokretanje poduzetničkih aktivnosti i nedostatak financijskih sredstava

Veza obrazovanja i tržišta rada

- formalno obrazovanje ne jamči spremnost diplomanata za tržište rada
- nedostatak iskustva - prepreka integraciji mladih na tržište rada
- mladi procjenjuju da obrazovni sustav nudi zastarjela znanja i metode rada (Majdak, Baturina, Berc 2021) - nedostaje povezanost s praktičnim vještinama
- vidljiva zainteresiranost studenata za temu DKU (Cajner Mraović i Pavlović 2019)
- iskustveno učenje - prednost na tržištu rada - povećanje sposobnosti rješavanja problema i komunikacijskih vještina; prenošenje apstraktnih koncepata u praktične aktivnosti; poboljšava vodstvo, poduzetničke i timske vještine te osjeća je o sebi; poboljšava kritičko i kreativno razmišljanje, kao i prezentacijske vještine i donošenje odluka te **povećava vjerojatnost zaposlenja diplomanata za čak 30%**
- napredak prema zapošljivosti mladih u HR - reforma obrazovnog sustava

Ključne vještine/znanja koje nedostaju u DP

Lack of skills/knowledge in social entrepreneurship

Smjernice za razvoj politika obrazovanja za društvenu korist odnosno DP

- nužnost veće vidljivosti i promicanja društveno-korisnog učenja;
- poticanje obrazovne zajednice u društvenom angažmanu;
- reforma hrvatskog obrazovnog sustava

1. Nužnost veće vidljivosti i promicanja društveno-korisnog učenja

- visoka razina nepoznavanja koncepta DKU u javnosti - snažnija promocija i vidljivost
- potencijalno dovodi do promjene vrijednosti hrvatskog društva prema solidarnijem, tolerantnijem i uključivom u društvu, okrenuto rješavanju problema zajednice
- snažnija integracijom načela DKU i konkretnih obrazovnih programa u (visoko)obrazovni sustav - potrebna znanja i vještine za lakšu integraciju mladih na tržište rada - izravna društvena korist u rješavanju nezaposlenosti mladih
- povećanje znanja i vještina te razvoja kreativnosti - povećava inovativni kapital društva
- **TKO?** - politika obrazovanja - značajna moć utjecaja, ali nije i jedina
- potrebno poticati i kroz politike razvoja poduzetništva, kulturnu politiku, politike borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, politike za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom i sve one koje imaju utjecaj na rješavanje širokog raspona društvenih izazova - **integrirani pristup** javnih politika prema promicanju DKU

2. Poticanje obrazovne zajednice u društvenom angažmanu

- Sveučilišta imaju tzv. „treću misiju“ - gospodarska i društvena uloga sveučilišta i njihov doprinos zajednicama i područjima
- poticanje izravnih veza između obrazovnih ustanova i društvenih zajednica izravno pridonosi trećoj misiji sveučilišta
- Sveučilišta - generatori znanja - potencijalno nalaze rješenja za društvene probleme, no od njih **ne smiju biti odvojeni**
- obrazovni programi uključuju studente u traženje rješenja za iste
- **TKO? - sveučilišta samostalno**, u okviru vlastitih internih planova rada i razvoja, no uspjeh se može multiplicirati poticajima kroz **nacionalnu obrazovnu politiku**

3. Reforma hrvatskog obrazovnog sustava

- usklađivanje obrazovnih programa s tržištem rada
- rješavanje društvenih problema - **interdisciplinarni pristup**
- sporadični i hvalevrijedni primjeri dobre prakse, ali...
- bez opće reforme hrvatskog obrazovnog sustava teško učiniti značajne pomake
- **integrirani pristup reformi** – obrazovna i znanstvena politiku, ali i sve druge sektorske politike čiji je napredak u izravnoj vezi s uspjehom obrazovanja
- NRS RH do 2030. godine detektira tu potrebu, **no nužno je istu i provesti**

Zašto je to važno?

- Rješavanje društvenih problema
- Izgradnja kompetentnih pojedinaca i zajednice
- Poticanje inovacija
- Održivi razvoj

Travel by book, Romania

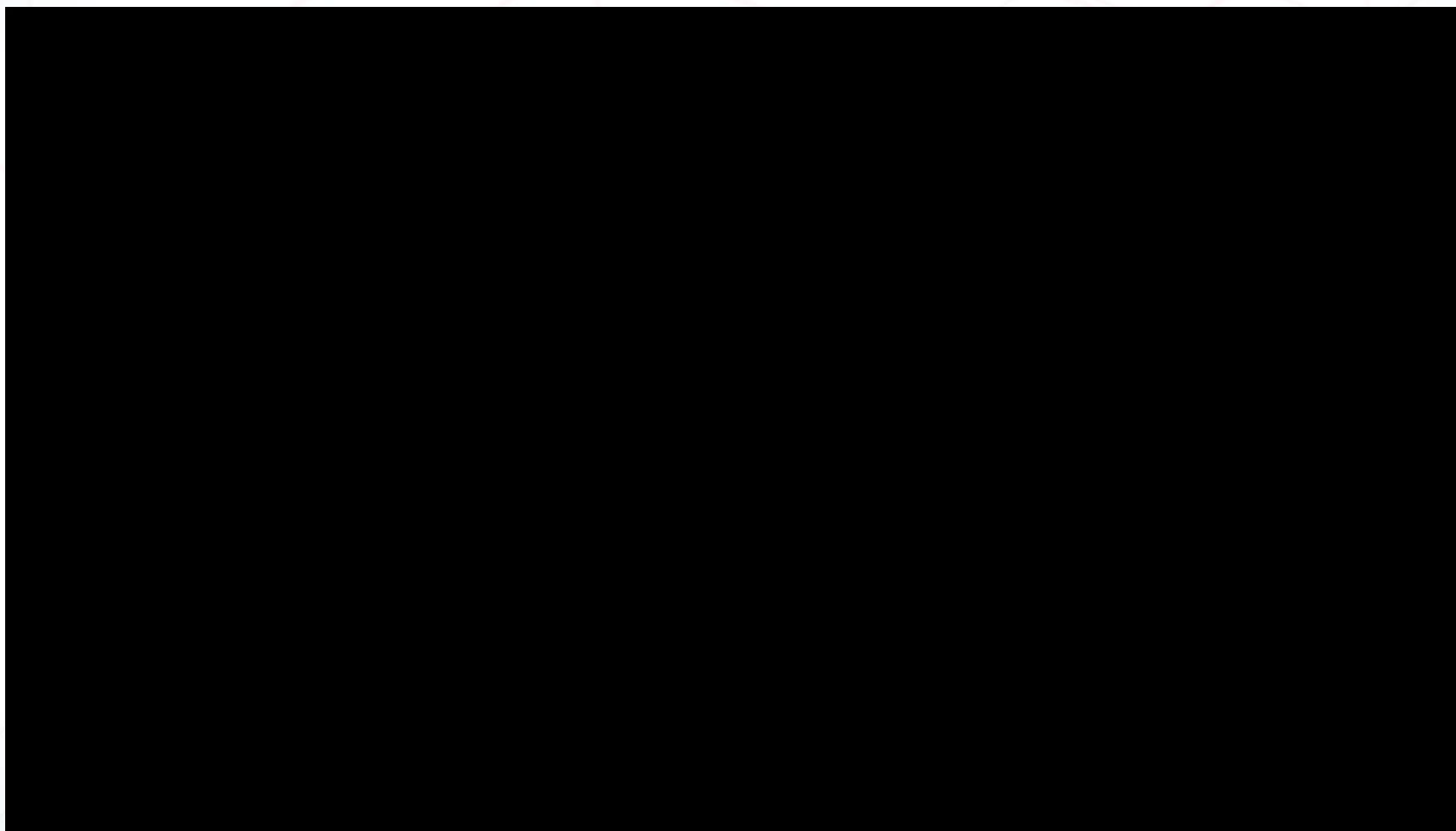
Digital Library at Victoria Metro Station, Bucharest, Romania

Portraits with purpose, Rio de Janeiro, Brazil

Cebu Dancing inmates

Muzej prekinutih veza, Zagreb, HR

The Pachuca Paints Itself, Mexico

El Sistema, Venezuela

Close the Loop, H&M

RECYCLE

your unwanted clothes
at H&M and get

15% OFF

your purchase.

We accept clothing and home textiles
from any brand, in any condition, year-round.

Learn more at [hm.com/garment-collecting](https://www.hm.com/garment-collecting)

H&M CONSCIOUS
For a more sustainable fashion future

*Please see coupon for full terms and conditions.

Projekti izgradnje kuća

Affordable Design and Entrepreneurship (ADE) - Babson College & Olin College of Engineering, in MA, USA

- Rješenja pomoću mobitela – nepismenost u Maroku
- Rezalica za manioku u Ghani
- Mehanizam mjenjača za rikše u Indiji

Hvala!

Daniela Angelina Jelinčić
daniela@irmo.hr